

УДК 343.71

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕЗАКОННИХ ЗАВОЛОДІНЬ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ІЗ ПРОНИКНЕННЯМ У ПРИМІЩЕННЯ ЧИ ІНШЕ СХОВИЩЕ

Клочко Олександр Анатолійович,

ад'юнкт Харківського національного університету внутрішніх справ,

проспект Л. Ландау 27, м. Харків, 61080, Україна

e-mail: klochko237@ukr.net

ORCID 0000-0002-0629-1895

Мета. Метою дослідження є визначення всіх ознак, що складають оперативно-розшукову характеристику незаконних заволодінь транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище, їх систематизація та узагальнення. **Методика.** Методика включає детальний комплексний аналіз та узагальнення наявного науково-теоретичного матеріалу із піднятої проблематики на основі якого робляться обґрунтовані світоглядні висновки та рекомендації щодо розкриття сутності досліджуваних понять. **Результати.** На основі систематизованого матеріалу та аналізуючи архівні оперативно-розшукові справи, кримінальні провадження визначаються характерні риси особи злочинця, механізму підготовки та вчинення, обставин та обстановки незаконних заволодінь транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище. **Наукова новизна.** Проведене дослідження визначило характерні ознаки незаконних заволодінь транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище, що в сукупності складають оперативно-розшукову характеристику. **Практична значимість.** Результати дослідження будуть сприяти кращому розумінню оперативних працівників Національної поліції України знання яких ознак незаконних заволодінь транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище надасть змогу їм встановити інформацію, що становить інтерес для оперативно-розшукової справи чи кримінального провадження.

Ключові слова: незаконне заволодіння транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище, оперативно-розшукова характеристика, підрозділи кримінальної поліції

A. A. Klochko

associate professor of Kharkiv National University of Internal Affairs, L. Landau avenue, 27, Kharkiv, 61080, Ukraine, e-mail. klochko237@ukr.net

OPERATIVE AND BROADCASTING CHARACTERISTICS OF INDEPENDENT CAPACITY BY VEHICLES WHICH ARE EXPECTED FROM PLACING IN AN APPLICATION OR OTHERWISE

Goal. The purpose of the study is to identify all the features that constitute operational-search characteristics of illegal possession of vehicles, committed with penetration into the premises or other storage, their systematization and synthesis. **Method.** The methodology includes a detailed comprehensive analysis and synthesis of available scientific and theoretical material on the raised issues, on the basis of which grounded worldview conclusions and recommendations on disclosure of the essence of the studied concepts are made. **Results** On the basis of systematized material and analyzing archival operative and prosecution cases, criminal proceedings determine the characteristics of the person of the offender, the mechanism of preparation and execution, circumstances and circumstances of illegal possession of vehicles committed with penetration into the premises or other repository. **Scientific novelty.** The conducted research has identified the characteristic signs of illegal possession of vehicles committed with penetration into a room or other storage, which together constitute an operational search feature. **Practical significance.** The results of the study will contribute to a better understanding of the operational staff of the National Police of Ukraine, whose knowledge of any signs of illegal possession of vehicles committed with penetration into the premises or other storage facility will enable them to establish information of interest to the operational investigation or criminal proceedings.

Key words: illegal possession of vehicles committed with penetration into the premises or other storage facility, operative-search characteristics, units of the criminal police

Постановка проблеми. Однією з головних завдань оперативно-розшукової діяльності є пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, розвідувально-підривну діяльність спеціальних служб іноземних держав та організацій з метою припинення правопорушень та в інтересах кримінального судочинства, а також отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави [3], зокрема стосовно незаконних заволодінь транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище. Водночас, можна відзначити, що для досягнення вказано мети існує необхідність отримання, аналізу, узагальнення, синтезу та уніфікації відповідними суб'єктами великої кількості встановлених характеристик ознак, які в теорії оперативно-розшукової діяльності прийнято називати оперативно-розшуковою характеристикою злочинів. Разом з цим, слід також зазначити, що кожна наука повинна вивчати злочинність і пов'язані з нею явища з позицій «власних інтересів», а не шляхом дублювання. В цьому відношенні не є винятком і теорія оперативно-розшукової діяльності, яка зі своїх позицій узагальнює виключно пошукові ознаки злочинів [2]. Враховуючи вказане, вважаємо доцільним визначити оперативно-розшукову характеристику незаконних заволодінь транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання протидії незаконним заволодінням чужим майном завжди в полі зору науковців. Водночас, проблематика вчинення таких злочинних посягань на автотранспорт, зокрема, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище також знаходить своє відображення в науковій площині. Так, що за останні роки досліджуваній тематиці було приділено увагу не тільки на рівні фрагментарних досліджень, а й в контексті кандидатських дисертацій та монографій в різних сферах юридичної науки (наприклад, кандидатські дисертації О. М. Брисковської на тему: «Розкриття підрозділами карного розшуку злочинів, пов'язаних з незаконним заволодінням автотранспортними засобами», В.О. Гапчича на тему: «Протидія незаконним заволодінням транспортними засобами можливостями оперативно-розшукової діяльності», Є. В. Скрипи на тему «Кримінально-процесуальне доказування злочинів, пов'язаних із незаконною легалізацією автотранспорту» (2010), О.Л. Христова на тему: «Організація і тактика попередження та розкриття незаконних заволодінь транспортними засобами, поєднаних із насильством» та ін.). Беззаперечно вказаними науковцями було вивчено велику кількість різнопланових питань пов'язаних із протидією незаконним заволодінням транспортним засобам. Однак, віддаючи належне існуючим науковим працям, слід відзначити, що безпосередньо проблематика оперативно-розшукової протидії незаконних заволодінь транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище не знайшла свого відображення, та як наслідок оперативно-розшукова характеристика окресленого злочинного діяння не досліджувалась.

Постановка завдання. Метою статті є визначення всіх ознак, що складають оперативно-розшукову характеристику незаконних заволодінь транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище, їх систематизація та узагальнення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналізуючи наукові праці фахівців у сфері оперативно-розшукової діяльності, можна дійти висновку, що у будь-якій, що присвячена проблематиці протидії конкретному виду злочинності, завжди центральне місце посідає дослідження його ознак та узагальнення в контексті вивчення «оперативно-розшукової характеристики злочину». Однак, однозначного підходу серед вчених щодо визначення безпосередньо вказаного поняття, його складових чи елементів не має. На думку, М.В. Конрадтєєва окреслене пов'язано з тим, що оперативно-розшукова характеристика злочинів є одним з понять, що становлять категорійний апарат молодшої науки - теорії оперативно-розшукової діяльності. Даний вид характеристики злочинів з'явився зовсім недавно, тому існують різні точки зору щодо її визначення, сутності і змістовних елементів. Водночас, вказаний вчений визначає, що пропонувані різними авторами структурні елементи оперативно-розшукової характеристики злочинів, по суті, є складовими частинами криміналістичної характеристики, а деякі - частинами характеристик злочинів, що розробляються кримінальним правом і кримінології. Саме тому деякі вчені заперечують необхідність введення в науковий обіг поняття «оперативно-

розшукова характеристика», оскільки вважають, що в неї входять елементи, запозичені з інших характеристик [4].

Зокрема, слід відзначити, що наприклад, на думку В.Д. Пчолкіна сутність оперативно-розшукової характеристики злочинів можна представити як сукупність кримінально-правових, криміналістичних, кримінологічних, психологічних та інших упорядкованих і взаємозалежних між собою ознак, що мають розвідувально-пошуковий характер і розглядаються з позицій ефективності застосування оперативно-розшукових сил, засобів і методів щодо виявлення, попередження, розкриття і розслідування злочинів [9, с. 9].

В той же час, А.М. Абрамов в зміст оперативно-розшукових характеристики шахрайства включає такі основні елементи:

1) кримінально-правові, зокрема недоліки судочинства у справах про злочини, винесення необґрунтовано м'яких вироків;

2) кримінологічні, в тому числі не мають істотного значення з точки зору голосних форм боротьби з відповідними видами злочинів: рівень загального і спеціального рецидиву; стійкість окремих криміногенних груп і професіоналізація злочинців, прояв останніми агресивності при скоєнні злочинів, підвищена ступінь віктимності в поведінці потерпілих і т.д. На його думку, ці ознаки в значній мірі обумовлюють специфіку всієї оперативної роботи;

3) криміналістичні, що включають в себе: використання злочинцями різних прийомів і хитрощів при підготовці, здійсненні і прихованні протиправних діянь, їх різновиди, структура, динаміка і т.д.;

4) морально-психологічні, тобто особливості особистості злочинців і потерпілих, обізнаність правопорушників про прийоми та методи оперативної роботи органів внутрішніх справ, характерні ознаки поведінки в умовах СІЗО тощо;

5) спеціальні, а саме: особливості використання негласних співробітників; обставини, що полегшують і ускладнюють в різних ситуаціях процес оперативної розробки; особи, які перебувають на оперативному обліку в органі внутрішніх справ з числа раніше судимих, від яких можна очікувати вчинення злочинів [1, с. 158-180].

Аналізуючи наведені думки вчених можна дійти помилкової думки щодо того, що оперативно-розшукова характеристика це лише сукупність інших характеристик. Однак, вказане є не вірним, оскільки, доцільно як відзначає Д.В. Ларічев і кримінальне право, і кримінологія, і криміналістика, і теорія оперативно-розшукової діяльності вивчають одні й ті ж явища, а саме: злочини і осіб, які їх вчинили, проте з урахуванням того, що кожна наука вивчає ці явища з позицій власних інтересів, під різними кутами зору в залежності від спрямованості кожної з них [7, с. 14]. Враховуючи вказане, на нашу думку, більш вірно казати про те, що оперативно-розшукова характеристика поєднує в собі всі характеризуючі ознаки злочину, без яких знання яких не можливо отримувати первинну оперативно-розшукову інформацію, використовувати комплексно та ефективно можливості оперативно-розшукової діяльності.

Отже, враховуючи вказане зробимо спробу визначити оперативно-розшукову характеристику незаконних заволодінь транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище.

З точки зору визначення кримінально-правових ознак досліджуваного виду злочину слід відмітити, що під незаконним заволодінням транспортним засобом у цій статті слід розуміти вчинене умисно, з будь-якою метою протиправне вилучення будь-яким способом транспортного засобу у власника чи користувача всупереч їх волі. Основним безпосереднім об'єктом злочину є контрольоване використання транспортних засобів, перелічених у примітці до ст. 286, ці транспортні засоби виступають предметом цього злочину, а додатковим обов'язковим або факультативним об'єктом - залежно від конкретного способу вчинення цього злочину - можуть виступати життя і здоров'я особи, власність, інші блага. Об'єктивна сторона злочину полягає у незаконному заволодінні транспортним засобом. Систематичний аналіз норм Особливої частини КК дає змогу виділити такі ознаки діяння при вчиненні цього злочину; 1) воно полягає лише в активній поведінці - дії; 2) дія проявляється в отриманні можливості керувати таким транспортним засобом; 3) поведінка винного є незаконною, він не має ані дійсного, ані уявного права на

транспортний засіб, заволодіння яким здійснює; 4) заволодіння транспортним засобом здійснюється без чітко вираженого і дійсного волевиявлення власника або заволодіння користувача транспортного засобу. При цьому воля потерпілого або ігнорується (при таємному заволодінні), або подавляється (при застосуванні насильства або погрози його застосування), або ж фальсифікується (при заволодінні шляхом обману). Суб'єктом злочину ж є особа, яка не має права на користування транспортним засобом, щодо якого здійснюється незаконне заволодіння, а суб'єктивна сторона злочину характеризується умислом [5].

Водночас, слід зазначити, що ані в Кримінальному кодексі України, ані в Постанові Пленуму Верховного Суду України від 23.12.2005 № 14 «Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті» не визначено, що які дії вважаються проникненням, що відноситься до приміщення або сховища [6; 8].

З точки зору кримінологічної та криміналістичної характеристик для визначення оперативно-розшукової характеристик становлять інтерес відомості щодо типовіших ознак про: особу злочинця, способу незаконного заволодіння, механізму підготовки та вчинення злочину, предмету злочину, обставин та обстановки вчинення злочину.

Наприклад, М.О. Черниш визначає, що сьогодні в Україні найрозповсюдженішими способами незаконного заволодіння автомобілями є:

1) незаконне заволодіння автомобілем за допомогою пристрою «кодграбер». Зокрема, полягає в перехопленні радіосигналу при постановці автомобіля на сигналізацію, зчитування та відтворення його;

2) незаконне заволодіння автомобілем шляхом «обходу» системи безключового доступу, тобто в ретрансляванні сигналу від картки-ключа, що знаходиться у водія, який вийшов з-за керма за допомогою спеціальних пристроїв (вудочка, тощо);

3) незаконне заволодіння автомобілем шляхом зламу електронних систем автомобіля. Здійснюється шляхом використання пристроїв, що зчитують рп-коди іммобілайзерів і програмують його на вхід відповідних сигналів охоронної системи;

4) незаконне заволодіння автомобілем шляхом використання допомоги дилера, автосервісу або інших організацій, що надають різноманітні послуги в сфері обслуговування автомобіля. Відбувається шляхом попереднього зчитування існуючих ключів або перезапису нових ключів доступу до охоронної системи автомобіля з метою викрадення через певний проміжок часу та шляхом відтворення відповідних сигналів;

5) незаконне заволодіння автомобілем шляхом дратування певними діями або звуками власника автомобіля. Зокрема полягає в будь-якій діяльності, що здатна призвести до залишення власником автомобіля без увімкнення охорони;

6) незаконне заволодіння автомобілем шляхом «евакуації» спецтранспортом. Полягає у використанні спеціального транспорту для погрози та транспортування викраденого автомобіля до місця зберігання;

7) незаконне заволодіння автомобілем шляхом використання погрози застосування фізичного насильства, вогнепальної чи холодної зброї, або їх застосування;

8) незаконне заволодіння автомобілем шляхом використання неуважності або безпечності водія. Цей спосіб полягає у відверненні уваги водія, залишення ним без уваги автомобіля та шляхом потрапляння до салону, викрадення авто;

9) незаконне заволодіння автомобілем шляхом вчинення викрадення його при продажі. Здебільшого вчиняється таким чином: власника просять надати можливість випробувати автомобіль та викрадають при цьому;

10) незаконне заволодіння автомобілем шляхом пошкодження отвору замка запалювання. Найдавніший та найрозповсюдженіший спосіб викрадення автомобілів, які не обладнані автомобільними системами. Полягає в пошкодженні отвору замка запалювання іншими предметами, з метою запуску двигуна автомобіля;

11) незаконне заволодіння автомобілем шляхом заміни блоку керування авто на інший. Відбувається шляхом заміни блоку управління керуванням автомобілем на такий самий, однак попередньо підготовлений під використання «власного» ключа;

12) незаконне заволодіння автомобілем шляхом додаванням цифрового підпису іншого ключа за допомогою спеціального пристрою через діагностичний роз'єм [10].

Водночас, аналіз емпіричного матеріалу свідчить, що у випадку вчинення незаконних заволодінь транспортними засобами із проникненням у приміщення чи інше сховище типовими способами викрадення автомобіля є лише деякі із них, зокрема: викрутка замку запалювання, заміна блоку керування авто, використання «кодграберу» та дублікату брелоку без ключового доступу.

Стосовно ознак механізму підготовки до вчинення досліджуваного виду злочину слід відмітити, що до них відносяться: 1) підшукування знарядь зламу замків чи отвору електронних кодів (замків) приміщення в якому перебуває транспортний засіб; 2) підсушування співучасників; 3) підшукування приладдя для відчинення та заведення автотранспорту; 4) підшукування місце зберігання транспортного засобу, що є предметом злочину або особи, якій його збуватимуть.

Наявність такої великої кількості підготовчих дій пов'язана з тим, що окреслені злочини в більшій кількості вчиняються групою осіб (56, 4%), інколи навіть членами організованих злочинних груп (32,1 % випадків). До речі, за статевою ознакою в 94,3 % такі групи складені виключно із осіб чоловічої статі, 43, 2% з яких були раніше засуджені за вчинення аналогічних або корисливих чи корисливо-насилювальних злочинів, які не мають постійного місця праці та вчинення вказаного виду злочинів є основним видом прибутку для них. Окремо відмітимо, що до останнім часом у зв'язку із оснащенням як самих автомобілів, так і приміщень, де вони зберігаються оновленими системами безпеки до складу таких груп входять особи, що мають спеціальні знання у сфері ІТ-технологій чи комп'ютерного програмування машин та установ.

Відносно типового часу вчинення незаконних заволодінь транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище слід відмітити, що аналіз емпіричного матеріалу свідчить, що нього відноситься здебільшого нічний час доби (з 22.00 год вечора до 06.00 год ранку – 76, 8 %). До того ж слід відмітити, що вказані злочини найчастіше вчиняються у святкові та вихідні дні, а також під час літніх та зимових періодів відпусток.

Разом з цим, аналіз практики показав, що в разі викрадення автомобілів злочинці у злочинці здійснюють її збут: в іншому місті чи області (65, 8%), іншій державі (13,2%), не підконтрольних державній владі територіях (5, 4%); випадковим особам (45,3 %), професійним скуповувальникам викраденого майна (27, 5%), раніше підібраним замовникам (15, 3 %).

Окремо слід відмітити, що предметами незаконних заволодінь транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище в 78, 9 % є завчасно підшукані дорого вартісні автомобілі, з метою вимагання в подальшому у власника викупу за його повернення (67, 8 % випадків).

Проведене дослідження визначило характерні ознаки незаконних заволодінь транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище, що в сукупності складають оперативно-розшукову характеристику.

Результати дослідження будуть сприяти кращому розумінню оперативних працівників Національної поліції України знання яких ознак незаконних заволодінь транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище надасть змогу їм встановити інформацію, що становить інтерес для оперативно-розшукової справи чи кримінального провадження.

Висновки. Підсумовуючи наведене у даній науковій статті, доцільно зробити висновок, що оперативно-розшукова характеристика незаконних заволодінь транспортними засобами, що вчиняються із проникненням у приміщення чи інше сховище складається із сукупності різнопланових ознак (кримінально-правових, кримінологічних, криміналістичних), які в загальному вигляді надають уяву про осіб, механізм, способи, обставини та обстановку вчинення окресленого виду злочинів, становлять оперативний інтерес та надають можливість вибору оперативними працівниками найбільш ефективного способу протидії вказаному виду злочинності.

Список використаних джерел

1. Абрамов А. М. Теоретические и прикладные проблемы оперативно-розыскного обеспечения раскрытия и расследования мошенничества: дис. ... д-ра юрид. наук. М., 2002. 453 арк.
2. Борин В.Б. Понятие и определение оперативно-розыскной характеристики преступлений экономической направленности. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ponyatie-opredelenie-i-znachenie-operativno-rozysknoy-harakteristiki-prestupleniy-ekonomicheskoy-napravlennosti> (дата звернення: 17.12.2018).
3. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 № 2135-XI. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>. (дата звернення: 17.12.2018).
4. Кондратьев М.В. Оперативно-розыскная характеристика преступлений: к описанию понятия. URL : http://scjournal.ru/articles/issn_1997-292X_2012_5-1_19.pdf (дата звернення: 17.12.2018).
5. Коментар до ст. 289 Кримінального кодексу України. URL: <http://yurist-online.com/ukr/uslugi/yuristam/kodeks/024/286.php> (дата звернення: 17.12.2018).
6. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (дата звернення: 17.12.2018).
7. Ларичев В. Д. Оперативно-розыскная характеристика экономических преступлений: понятие и содержание. *Оперативник (сшычик)*. 2009. № 1 (18). С. 11-16.
8. Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті : Постанові Пленуму Верховного Суду України від 23.12.2005 № 14. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-05> (дата звернення: 17.12.2018).
9. Пчолкін В. Д. Поняття характеристики злочинів у теорії оперативно-розшукової діяльності. *Вісник ЛАВС МВС України ім. 10-річчя незалежності України*. 2004. Спецвипуск № 2. Ч. 1. С. 67–76.
10. Черниш М.О. Оперативно-розшукова характеристика незаконного заволодіння транспортними засобами. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка*. 2018. № 2 (82). С. 313-320.

References

1. Abramov A. M. Teoretycheskiye y prykladnye problemy operativno-rozysknoho obespechenyya raskrytyya y rassledovanyya moshennychestva: dys. ... d-ra yuryd. nauk. M., 2002. 453 ark.
2. Boryn V.B. Ponyaty y opredelenye operativno-rozysknoy kharaktrystyky prestupeny y ékonomycheskoy napravlenosti. URL : <https://cyberleninka.ru/article/n/ponyatie-opredelenie-i-znachenie-operativno-rozysknoy-harakteristiki-prestupleniy-ekonomicheskoy-napravlennosti> (data zvernennya: 17.12.2018).
3. Pro operativno-rozshukovu diyal'nist' : Zakon Ukrayiny vid 18.02.1992 № 2135-XI. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>. (data zvernennya: 17.12.2018).
4. Kondrat'yev M.V. Operativno-rozysknaya kharaktrystyka prestuplenyy: k opysanyyu ponyatyya. URL : http://scjournal.ru/articles/issn_1997-292X_2012_5-1_19.pdf (data zvernennya: 17.12.2018).
5. Komentar do st. 289 Kryminal'noho kodeksu Ukrayiny [Elektronnyy resurs]. URL : <http://yurist-online.com/ukr/uslugi/yuristam/kodeks/024/286.php> (data zvernennya: 17.12.2018).
6. Kryminal'nyy kodeks Ukrayiny : Zakon Ukrayiny vid 05.04.2001 № 2341-III. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (data zvernennya: 17.12.2018).
7. Larychev V. D. Operativno-rozysknaya kharaktrystyka ékonomycheskykh prestuplenyy: ponyaty y soderzhanye. *Operativnyk (syshchyk)*. 2009. № 1 (18). S. 11-16.
8. Pro praktyku zastosuvannya sudamy Ukrayiny zakonodavstva u spravakh pro deyaki zlochyny proty bezpeky dorozhn'oho rukhu ta ekspluatatsiyi transportu, a takozh pro administrativni pravoporushennya na transporti : Postanovi Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrayiny vid 23.12.2005 № 14. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-05> (data zvernennya: 17.12.2018).

9. Pcholkin V. D. Ponyattya kharakterystyky zlochyniv u teoriiy operativno-rozshukovoyi diyal'nosti. *Visnyk LAVS MVS Ukrayiny im. 10-richchya nezalezhnosti Ukrayiny*. 2004. Spetsvypusk. № 2. CH. 1. S. 67–76.

10. Chernysh M.O. Operativno-rozshukova kharakterystyka nezakonnoho zavolodinnia transportnymy zasobamy. *Visnyk Luhanskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav im. E. O. Didorenka*. 2018. № 2 (82). S. 313-320.

Надійшла до редакції 9 грудня 2018 р.

